

TOLMINSKI GLAS

GLASILO TOLMINSKIH DOMOBRANCEV

Leto II.

Tolmin, 6. januarja 1945.

Štev. 1

Beseda omahljivcem

Mimo je Božič, praznik, ko se je nebo sklonilo v svoji neizmerni ljubezni k zemlji in ji dalo svoj blagoslov. V nas je še ostal vonj po kadilu in nežno ubrani zvoki čudovito lepih božičnih pesmi. In še to je ostalo v nas, in to nam je glavno, nezadržano in polno hrepenenje po sveti tišini in skrivnosti tistega, kar sleherni Božič izžareval, kar je polna vsebina lepega božičnega praznika, hrepenenje po miru.

Tudi prvi dan novega leta je mimo nas. Še vedno se nam zdi, kot da stojimo na pragu in zremo pred seboj v temno noč, vsi zaskrbljeni in polni negotovosti, polni strahu in zlih slutenj. Nad nami je še vedno teža vsega trpljenja v starem letu in obremenjeni in zagrenjeni od nje si komaj drznemo misliti, da se nam bo v novem letu godilo bolje. Vemo namreč, da ni samo od nas odvisno, kako se nam bo godilo, kajti preslabi smo, da bi mogli vplivati kaj na potek vojne. Po drugi strani pa je le res, da je tudi od nas precej odvisno. In če je količkaj odvisno tudi od nas, kaj bomo torej storili, da si bomo olajšali in prikrajšali trpljenje.

Vzemimo stvarno! Najprej vemo, da zlo in gorje v naši deželi izvirata zgolj iz komunizma in njegove zločinske OF. Ako se morda zlo zgrinja nad nas tudi s kake druge strani, je tudi temu več ali manj spet kriva OF. Zato je čisto naravno, da smo se temu počeli vsega zla vsi pametni in pošteni takoj izmaknili, da smo z vsem gnevom naših src zasovražili to lažnjivo osvobodilno fronto, da je tako veliko število naših mož in fantov dezertiralo od tolovajev. Niso namreč hoteli biti zločinci nad samim seboj, zločinci proti drugim in zlasti proti narodu. Tako je edino prav!

Ker so ti možje in fantje spoznali, da je prav OF tista, ki iz katere izhaja vse neizmerno gorje nad nas in nad naš narod, je in bo vedno tudi ostala njihova dolžnost, da to isto OF pomagajo tudi razrušiti in tako preprečijo gorje nad našim narodom. Usodno pa je to, da tega v največ primerih niso storili. To utegne biti usodno za nas. Kajti zavedati se moramo, da je samo v interesu nas in našega naroda, da si in mu prikrajšamo ure trpljenja in gorja, ki izvira samo od OF. Samo v našem interesu je, da se rešimo komunizma, ki ne pomeni ničesar drugega kakor smrt za naš narod.

Zato naj bo javno povedano, da nikakor niso prav storili tisti možje in

LUBLIN, DRUGI KAMEN SPOTIKE

Znano nam je, da v Moskvi nikakor niso bili zadovoljni z begunsko poljsko vlado v Londonu, ki ji je vse do svoje tragične smrti predsedoval poljski general Sykorski. Že pri atentatu na Sykorskega je botrovala Moskva. Mikolajczyk, ki je sledil kot ministrski predsednik Sykorskemu, je moral pred nedavnim odstopiti vsled prehudega pritiska moskovskih židov. Sovjeti so seveda kot protiutež londonski begunski poljski vladi osnovali rdeč poljski odbor v Lublinu. Ta poljski odbor v Lublinu se je sedaj samovoljno oklical kar za provizorično vlado Poljske in vsled tega postaja problem poljske vlade vse bolj pereč.

Medtem, ko je Moskva priznala samo ta sovjetski lublinski odbor, se londonski Poljaki še vedno oklicujejo za edine zakonite zastopnike poljskega naroda.

Lublinski Poljaki ne prestando napadajo one v Londonu, češ da so reakcionarji in fašisti, londonski Poljaki pa so izdali obširen protest, v katerem izjavljajo, da ne bodo nikdar priznali nezakonitega odbora v Lublinu. V tem protestu prikazujejo javnosti, kakšen je dejanski položaj vod boljševikov zasedeni Poljski in priznavajo, da imajo tam oblast nad narodom ljudje, ki niso bili nikdar predstavniki večine naroda, to je komunizem. V tem protestu je ponovno povdarjeno, da je samo poljska begunska vlada v Londonu edini zakoniti predstavnik poljskega naroda.

V Združenih državah Amerike izražajo strah in skrb, da bo ta spor prinesel novo nevarnost za še težavnejše razmerje med Rusijo in Angloamerikanci. Kajti ti zadnji nikakor ne mislijo priznati poljskega odbora v Lublinu, ki ga je diktirala Moskva, ker že dolgo priznavajo in podpirajo begunsko polj-

sko vlado v Londonu. Moskvi pa to seveda nikakor ne gre v račune.

Sedaj pa London in Washington pozorno gledata, kaj bo k temu dejal francoski ministrski predsednik De Gaulle. Bojita se, da ta ne bi priznal sedaj, ko se je vrnil iz Moskve, lublinski odbor kot pravo poljsko vlado. Vendar pa upata, da se De Gaulle ne bo prenaglil in s tem še poslabšal odnose med zavezniki.

Pri tem moramo vedeti, da London in Washington tudi še nista rekla zadnje besede o tem, komu pripada Balkan, in bo to vprašanje poleg grškega in poljskega že tretji kamen spotike med zavezniki.

Glasovi iz Rusije

General Vlasov je izdal novo poslanico vsem od boljševikov zasedenim narodom. V poslanici omenja, da je boljševizem že obsojen na polom, ker se vsa ljudstva dvigajo proti njemu.

»Mi verujemo v svojo zmago, ker za nami stoje že milijoni ruskih borcev, ki bodo strmoglavili Stalinov krvavi režim. Kdor ruski narod istoveti z boljševizmom, ta dela veliko napako, ker se vsi pošteni ruski rodoljubi oklepajo našega osvobodilnega odbora. Skrivajte ruske oficirje, ki se nočejo boriti za koristi Stalina in njegovih rabljev. Pomagajte vsem ruskim vojakom ki beže iz boljševiške vojske. To niso nikaki izdajalci, marveč največji rodoljubi. Pomagajte jim, dvigajte jih, podpirajte vse protiboljševiške borce.«

Tako general Vlasov ponovno poziva narode velike Rusije, naj vsak izmed njih po svoji moči doprinese v borbi proti boljševiškem suženjstvu.

fantje, ki so od tolovajev sicer dezertirali, a se morda skrivajo ali pa so prišli za kramp in lopato. Ni prav tako! Proti komunizmu, ki se z orožjem bori za oblast nad našim narodom, se moramo tudi mi z orožjem postaviti v boj! To in nič drugega je in bo ostala naša dolžnost. Pazimo, da ne bomo prepozni! Kajti uničenje komunizma bo pomenilo največji zgodovinski prelom, začetek lepših časov in novih listov v knjigi človeške zgodovine. Tak zgodovinski prelom in lepši časi pa morejo biti izvojevani samo z ogromnimi žrtvami krvi in duha. Nihče se ne bo žrtvoval namesto nas, žrtvovati se moramo sami!

Strah nas je, da ne bi morda zamudili tega, kar je naša sveta dolžnost, da ne bi morda preslišali klica časa, ki postaja iz dneva v dan, iz ure v uro močnejši. Ne oklevajmo! Šele, če se bomo sami žrtvovali, če se bomo sami prizadevali, bo naše delo deležno obilnega blagoslova in polno uspehov. Mi sami smo sejalcji preroditvenih semen, važno in usodno je, če in kako jih bomo sejali. Iz plemenitih žrtev, iz krvi od naših src in žil in ne od izmikanja in skrivanja nam bo zasijala zarja lepših dni. Kako težko pričakujemo in kako vsi hrepenimo po tej zarji!

Zato vsi na okope za domovino, za našo in njeno lepšo bodočnost!

Božična poslanica inspektorja SNVZ polkovnika Kokalja

Inspektor Slovenskih narodnih varnostnih straž na Primorskem je za Božič poslal svojemu vojaštvu izredno lepo poslanico, katere vsebino prinašamo v naslednjem:

Pozdrav častnikom, podčastnikom in stražarjem z iskreno željo, da bi bil letošnji Božič zadnji v tej veliki borbi za skupnost, blagor in svobodo slovenskega naroda. Svoja življenja stavljamo na razpolago domovini, prenašamo trpljenja in tegobe težkih dni, da pokažemo svojo ljubezen do vsega, kar je naše. Prepričanje, da bo bodočnost našega naroda lepa in svetla, da bo naš narod na svoji zemlji svoj gospod, in prepričanje, da bodo tudi zaslepljenci spregledali.

Terenci. marioneta del 210 Partizani Kdo se bori za svobodo

Nešteto dokumentov imamo že, ki jasno pričajo, kdo vse se na slovenski zemlji bori med tolovaji »za svobodo« našega naroda. Ti dokumenti nam pričajo, da niso naši tolovaji samo Slovenci, ampak tudi pripadniki vseh mogočih narodov, tako Čehi, Bosanci, Mongoli in drugi, pri nas pa zlasti Italijani. Ta internacionalna družba naj bi se borila za svobodo našega naroda, ta mešana brozga zločincev vseh mogočih narodov naj bi nam Slovincem prinesla lepše dni, lepše čase in zlasti nov socialni red.

Zdaj pa visi v Gorici razobešen nov dokument, ki ponovno jasno priča, da se med rdečimi tolovaji na Primorskem borijo za našo »svobodo« predvsem italijanski komunisti. A ti niso morda sami Goričani ali Tržačani ali pa Italijani iz Severne Italije, pač pa je med njimi mnogo Kalabrežov, Sicilijancev in drugih.

Na letakih, ki naznanjajo Goričanom pet smrtnih obsodb tolovajev, sta samo dva Slovence, trije pa so Sicilijanci. Tako nov dokaz, ki vsem jasno priča, da se tudi italijanski komunisti in to v veliki večini bore za komunistični raj na našem Primorskem. Iz tega zopet sledi odločen klic in poziv na odločno borbo proti zločinski mednarodni komunistični zalegi! Ta klic postaja vse močnejši in trpeča domovina bo obsodila vse tiste, ki ga bodo preslišali.

TITOV BRAT

Pred nekaj dnevi so imeli na Robežih velik miting. Terenci so mobilizirali vse vasi v Breginjskem kotu in tostran in onstran Nadiže se je razširila novica, da bo sam Titov brat govoril na tem mitingu. Marsikateri in marsikatera je romala, da bi počastila brata velikega narodnega heroja, brata njegovega iz zagrebških ječ pobeglega visocanstva Tita. Celo to so govorili, da je ta slavni Titov brat prišel iz sa-

Poslanica se končuje takole:

Za zmago vsega, kar nam je sveto, ste zastavili Vi, moji častniki, podčastniki, kaplarji in stražarji svoje najdražje, svoje življenje, zato sem trdno uverjen, da bomo v skupnem prizadevanju in enotni volji nas vseh dosegli končno zmago in resnično zadovoljiv mir naši slovenski domovini!

Sledijo božična voščila.

Tolminski domobranci ponovno izražamo neomajno voljo brezpogojne pokorščine svojemu vrhovnemu poveljniku polkovniku Kokalju in mu obljublamo, da mu bomo prav kot doslej sledili v vzvišeni protikomunistični borbi do zmage.

mega Beograda, da se predstavi koba-riškimi in beneškimi Slovincem ter jim spregovori bodrilne besede. Kdo se torej ne bi udeležil mitinga? Celo iz Logov in Plastišč ni bilo ob tej svečani priliki predaleč na Robežišče.

Skrivnosten molk je zavladal v zborovalni dvorani, napetost in radovednost zbranih je bila stopnjevana z vsako minuto. In res! Prikazal se je on, Titov brat, razkoračen in z velikim rdečim nosom, in ko je spregovoril, so bile njegove besede tako prijetno domače in njegov naglas je bil čisto kotarski. Toda smola! Breginjci so ga spoznali! Ti prokleti Breginjci! In po vsej dvorani je zašumelo, da ta slavni Titov brat ni nihče drugi kot znani komunistični krvnik Petelinko, tat in velepijanec iz Borjane.

Da, da! Že s kraljico Marijo so poskusili, potem s kraljem Petrom, Snjem in Kuharjem, z Jinsi in Jonsi, a vse ni nič pomagalo. No, zdaj pa so nam poskrbeli Titu vrednega brata, zločinca Petelinka, pijanca Cota iz Borjane. Komu se še ne zdi, da so komunisti čisto navadni komedijantje in njihovi akrobati so največji zločinci.

Zakaj sem domobranec

Ker ljubim svoj narod in ga ne maram izdajati in prodajati, kot to delajo komunisti.

Ker sem in hočem, ostati pošten, veren in zaveden Slovenec.

Ker ne maram, da bi bili moji otroci sužnji židovskih pijavk in izrodov človeštva.

Ker hočem biti na svoji zemlji sam svoj gospod.

Ker hočem biti svoboden in ne hlapec.

Ker sem človek in ne bi bil rad žival v kolosu komunističnega novega reda, ki je nered in kolobocija.

Ker hočem, da bo moja domovina svobodna, zato sem domobranec.

ŽALOIGRA V GRČIJI TRAJA NAPREJ

Nadškof Damaskinos, ki je prevzel regentstvo Grčije, skuša sestaviti vlado, ki naj bi bila popolnoma apolitična. Imel je že razgovore z različnimi predstavniki političnih strank, da bi delal vse v soglasju z njimi. Zgleda pa, da ne bo nihče hotel stopiti na mesto bivšega predsednika Papandreua.

Po večkratnih razgovorih, ki jih je imel poveljnik angleških čet v Grčiji, general Scobie, je ta dal dokončno izjavo, v kateri povdarja, da je z uporniki nemogoč kakršen koli sporazum. Uporniki so zaradi tega razglasili, da bodo vse angleške ujetnike postavili pred preki sod in krivce kaznovali kot vojne zločince. Prav tako so komunisti razglasili, da bodo ustrelili tudi vsakega civilista, ki bi se pokoraval ukazu generala Scobiea, ki je 20. decembra 1944. zapovedal, da se morajo vsi ljudje preseliti najmanj pet kilometrov proč od uporiških gnezd, da bo tako Angležem omogočeno zasipati komunistične upornike z bombami.

Doslej so Angleži ujeli že nad osem tisoč komunistov in dokončno očistili Atene, v Solun pa so poslali Indijsko divizijo, ki bo tudi znala obračunati s komunisti.

Po poročilih londonskega radia so angleške in grške nacionalne čete očistile ves Pirej upornikov.

Tako se godi tistim, o katerih so Angleži sami vedeli toliko povedati, da so narodni heroji in borci za svobodo.

Položaj Slovencev na Korziki in Sardiniji

Pod tem naslovom prinaša Partizanski dnevnik dobesečno tale člančič:

Na Korziki se še vedno nahaja 5.000 Slovencev in Hrvatov, ki so bili v italijanskih vojaških enotah in delavskih bataljonih. Amerikanci so jih najeli od italijanske vlade, čeprav je vsej svetovni javnosti znano, da se hočejo boriti v NOV. Prepovedano jim je zbirati sredstva za pomoč naši vojski.

5.000 naših rojakov pa je še vedno ostalo na Sardiniji, kjer italijanske oblasti ravnaajo z njimi slabše kakor pod Mussolinijevo vlado. Ne smejo govoriti v materinem jeziku in za vzklik »Živel Tito« so kaznovani z deset dni zapora. Žive v skrajno slabih higijenskih razmerah. Italijani se izgovarjajo, da ravnaajo po naredbi amerikanske oblasti. Naši rojaki so iskali zaščite pri Amerikancih, toda prošnja je bila izročena Italijanom, a podpisniki kaznovani.

Naši rojaki so ogorčeni in se upravičeno vprašujejo, ali je mogoče tako ravnati s pripadniki narodov, ki so se tako junaško borili proti nemškim in italijanskim osvajalcem za splošno zavezniško stvar.

Vsi ljudje naj preberejo ta člančič, če že ne v Tolminskem glasu, naj pa dobijo Partizanski dnevnik od trinajstega decembra in naj pregledajo tretjo stran, bodo videli, da smo mi dobesečno prepisali. Iz tega člančiča pa je jasno razvideti, da Amerikanci tudi ne marajo Tita. To naši tolovaji prav dobro vedo.

Zato pa hočejo s takim pisanjem pripraviti svoje »hrabre« borce tudi na boj proti Angloamerikancem.

Čudno pa se nam zdi, da Tito ne more doseči pri Badogliu, s katerim ima

vendar pogodbo, da bi s Slovenci v južni Italiji njegove oblasti lepše ravnale. Menda že tudi Badoglio na Tita nič več ne da, odkar se je prepričal o kaj čudni smeri ameriške politike.

PO EVANGELIJU...

„Rahela je jokala po svojih otrocih“.

(Jer. 31., 15.).

Nič novega pod božjim soncem! Herodi in Herodova hinavska in zločinska dela se ponavljajo v vseh časih, samo da pod drugimi imeni in v drugih oblikah. Pomislimo, če ni res tako.

Koliko podlosti se skriva v tem Herodovem naročilu svetim trem Kraljem: »Pojdite in natančno preizvedite po Detetu; in ko ga najdete, mi sporočite, da se mu pridem tudi jaz poklonit.“

Moderni Herodi delajo isto. Prav pobožno govorijo o miru, veri, ki je svobodna, o bratski ljubezni, o božji svobodi, ki jo je prinesel Kristus vsem narodom. Tudi križec imajo pri sebi taki Herodi in svetinjšice in rožni venec, ki ga molijo in tako častijo božje Dete. . . A mi vemo, kaj se skriva pod to krinko komunistične pobožnosti in volkovom v ovčjem oblačilu ne verjamemo, kakor niso verjeli trije modri pobožnim besedam krvnika Heroda.

„Ko je tedaj videl, da so ga Modri prevarili, se je silno razsrdil! in je dal pomoriti v Betlehemu in njegovi okoli vse dečke, dveletne in mlajše.“ Tako je tudi s krvoloki naših dni. Kadar doživljajo prevare in razočaranja, kadar spoznajo, da njih nasilje in hudobija ne bosta mogla končno zmagati, kadar vidijo, da bodo prej ali slej obsojeni na smrt oni in vsi njihovi peklenski načrti, — takrat začno divjati in moriti vse, kar ni zapisano satanu in njegovim delom. Krinka pade in pokaže se pravo lice.

Herod je pomoril nedolžne otroke, nje-

ga pa, ki je ustanovil kraljestvo životvorne ljubezni, miru in sreče, ni dosegel. Tudi danes ga ne bo dosegla moralna roka naših rabljev. Obratno. On bo dosegel nje in jih pred vsem narodom osramotil, kakor je osramotil prvega Heroda s tem, da so mu črvi razjedli živo telo. Ne! Imamo njegovo zagotovilo: Jaz sem z vami vse dni do konca sveta. Vemo tudi, da njegove Cerkve peklenska vrata ne bodo premagala. Dobri pa le padajo in zaradi pravice preganjanje trpe. Koliko naših najboljših fantov in mož pobitih — zaradi komunizma! Koliko slovenskih vasi in hiš požganih — zaradi komunizma! Koliko naših ljudi preganjanih, zatiranih, zaprtih po ječah in taboriščih — zaradi komunizma! Koliko bridkega trpljenja zaradi komunizma! In koliko neutolažljivega joka in neizmerne grenkobe na licih naših žalostnih mater! Mnoge so kot Rahela v Starem zakonu, brez vsake človeške tolažbe:

„Rahela je jokala po svojih otrocih in se ni hotela utolažiti, ker jih ni več.“

Pa vendar, potolaži seti slovenska mučenica. Zaradi trpljenja nedolžnih bodo prikrašani ti strašni dnevi. In kadar bo domovina vstala iz trpljenja, bomo peli zahvalno pesem Bogu in vsem čistim žrtvam. Kakor tudi tebi, ki danes jočeš in trpiš.

Herode pa bodo razjedali strašni črvi.

Gnusen švabski zločin na Jesenicah

Znano je, kako so komunistični terenci na Jesenicah izročili šolskim otrokom peklenski stroj, da so ga nastavili v ljudski šoli. Stroj bi moral seveda eksplodirati zvečer, ko naj bi bil v šoli sestanek okrajnih civilnih in vojaških oblasti. Toda zgodilo se je drugače. Peklenski stroj je eksplodiral med šolskim poukom in sedem 10-12 letnih deklic je bilo mrtvih, mnogo večje število pa težje ali lažje ranjenih. Vse poštena jeseniška javnost je podli komunistični zločin obsodila in tisti, ki so do tedaj še morda verjeli v OF, so vendar ob tem žalostnem dogodku spoznali vso njeno zločinsko podlost in zlaganost.

Sedaj pa so se komunisti predrznili in v svojem Dnevniku od trinajstega decembra pišejo pod gornjim naslovom, sicer nekako izmikajoče pa vendar dovolj razumljivo, dobesedno takole: „Gnusen zločin, ki so ga sposobni izvesti prav taki ljudje, ki ga na ta način tajijo in naprtijo drugemu“. Čisto jasno si ne upajo trditi, da so peklenski stroj podtaknili Nemci ali belogardisti, ker jim je

znano, kako tiste deklice, ki so ostale še žive, hitro pripovedovati, kdo da jim je dal peklenski stroj in vsem ljudem je danes jasno, da je to bil domačin, sedemnajstletni Skojevec.

Laž ima kratke noge, da zelo kratke in največkrat prekratke. Tako tudi v tem primeru. Zdi se nam, kot da bi tolovaji trdili, da si je domobranski poveljnik Šuligoj v Kanalu lani avgusta sam postavil peklenski stroj, ki je seveda eksplodiral in ga ranil do smrti, čeprav danes že ves Kanal in vsa Tolminska ve, kateri dve zločinski terenki sta to bili. Vedeti moramo, da ni prav nič tako skrito, da ne bi postalo prej ali slej očitno. Zločin in zločinca pa zasledujeta vedno in povsod kazni, kakršno sta zaslužila.

SMRT BEOGRAJSKEGA NADŠKOFA

Po še nepotrjenih vesteh iz Bečke reke so boljševiki ubili v Beogradu tamkajšnjega katoliškega nadškofa msgr. dr. Josip Ujčića.

IZ ZUNANJEGA SVETA

ROMUNIJA

Romunija je zabredla v hudo gospodarsko krizo, ker boljševiki stalno povečujejo svoje odškodninske zahtevke. Cene živilom, ki jih je ta država vedno imela na pretek, neverjetno naglo naraščajo. Po vkorakanju sovjetskih čet je začelo vseh živil občutno primanjkovati, kar je povsem razumljivo spričo sovjetskega načela, da se njihova vojska preskrbuje kar na ozemlju, na katerem je. Romunska vlada se misli rešiti iz zagate s tem, da je razpisala veliko notranje posojilo in obljubila posebne nagrade za tiste, ki bodo podpisali znatne zneske.

ŠVICA

Ob priliki novega leta je novi prezident švicarske republike von Steigner naslovil na svoj narod poslanico, v kateri pravi med drugim tudi tole: Svobodni duh švicarskega ljudstva se ne bo nikdar podvrgel kakršnemu koli pritisku. Tisti, ki bi hotel naš narod s sličnimi sredstvi razdvojiti, bo dosegel popolnoma drugačen uspeh. Jasna nevtralna politika Švice mora roditi sadove, ki bodo obogatili vse Švicarje, vredne tega imena. Švica bo tudi v letu 1945. v vseh okolištinah in z vso močjo varovala svojo nevtralnost.

S tem je hotel prezident Švice povdariti, da so se boljševiški moskovski agentje zaman trudili, da bi tudi Švico vrgli v svetovno bratomorno klanje, in je povdaril, da bodo tudi v bodoče naleteli na prav drugačen odgovor, kot si ga bodo morda želeli.

ČESKA

Češki minister za propagando, Moravec, je govoril po radiu 31. decembra zvečer. Med ostalim je tudi dejal: „Pri nas vladata mir in narodna edinstvo. V šestem letu vojne nikakor ne trpimo gladi. Zato nas sam Bog varuj „osvoboditeljev“, ki vsepovsod prinašajo s seboj državljansko vojno, kaos, nered in ubožstvo.“

MADŽARSKA

Sovjeti so z bombardiranjem in z obstreljevanjem popolnoma razrušili madžarsko glavno mesto Budapešt.

FINSKA

Mannerheim, predsednik finske republike in vrhovni poveljnik finskih Oboroženih sil je podal ostavko svoje vojaške funkcije. Čisto gotovo je, da je to storil na pritisk Moskve, da bodo tako tudi finske Oborožene sile podrejene direktno njej.

NEMČIJA

Za novo leto je imel vodja velike nemške države govor svojemu narodu, v katerem je povdaril, kako kruto so se zavezniki motili, ko so mislili, da bodo v letu 1944. premagali Nemčijo. Kakršen koli državni udar, ki bi mogel razrušiti Nemčijo, je nemogoč. Če nemški narod danes trpi, naj se zaveda, da bo nacionalsocialistična Nemčija s svojo energijo in voljo v malo letih zgradila vse to, kar je danes razrušeno. Leto 1944. je bilo leto najtrših preizkušenj za Nemčijo, toda Nemčija je vstrajala, ne samo vstrajala, še bolj je utrdila svojo voljo za boj in zmago v novem letu, ki jo bo božja Previdnost naklonila najbolj vrednemu, Nemčiji.

ZANIMIVO ZA VSE

PONIKVE. - Ze večkrat je bila naša vas »namalana« v Tolminskem glasu obenem z našimi glavnimi terenskimi galjoli, kot so tov. Simon, Kofolica in drugi. Ponikovci čutimo potrebo, da sami spregovorimo nekaj še o ostalih terenski klapi, ki še vedno straši po vasi. To so taki ljudje, ki bi jih z mirnim srcem primerjali tihi vodi, ki pa globoko dere. Prvi med temi je Kenda Polde, veliko gobeždalo in še večji plašljivec, ki ima v NOO veliko besedo in je organiziral pionirski naraščaj, pri katerem uči otroke o špionaži in vohunstvu. Za njim je drugi Polde, p. d. Klančar, tudi velik zajec in hkrati najboljši talent za črno borzo. On edini ima še vso živino v hlevu. Je vnel ofar, ki se sedaj poteguje še za cerkovniško službo, ker bi rad svojega fanta, ki je že sicer zrel za gmajno, obdržal doma. Njegova Mica pa pridno hodi v Gorico, kjer baranta za »okupatorske« dobrine, s čigavim maslom, se ne ve natanko.

Se enega imamo na piki, to je Medmev Feliks. Ne vemo, kje se je naučil pisati, kajti propustnice kaj spretno riše. O punčarah bomo govorili drugič. Zanimivo bi bilo morda še to, da nas je uradno poselila gđc. Kumar Danica iz Tolmina. Odkar je kot bado-ljevska učiteljica nehala pri nas poučevati, je ni bilo nič na spregled, sedaj pa je prišla kar v hlačah. Z njo je bila tudi tov. Vogrič Stanka iz Tolmina, s seboj pa sta imeli propustnico in nemški tobak. Menda sta prišli tolažiti svoje fante za praznike ali kaj podobnega.

Dragi Tol. glas! Mi smo sili vojne in vsega, sili zlasti teh grmarskih zločincev, ki nas bodo zdaj zdaj osvobodili vsega. Čudimo pa se, da te mestne frajlice, ki hodijo za šport občudovat našo svobodo, ne marajo videti našega neznosnega trpljenja in večnega strahu. Opominjamo jih, naj bodo vendar pozorne, če ne jih bomo šli mi obiskat v njihova topla gnezda.

PLATIŠČE. - Ne samo po Kofolu, tudi pri nas v Benečiji prav dobro poznamo breginjskega zločinca Nikolaja Šimaca. Ta človek je prav tako bahav in prevzeten, kot je neumen in surov. Sanja o visokih šaržah in sijajnih službah, katere bo imel v rdeči svobodi, ki je po njegovem mnenju že pred durmi. Vemo za vse njegove zločine. Je brez ene roke, da boste vedeli, ko ga boste dobili in sodili.

Zal, da vam ne moremo tudi iz teh krajev poslati večkrat kaj novic, ker smo popolnoma odre-

zani od sveta in še v rdeči svobodi. Pa tudi pisati ne znamo dobro slovensko. Vemo pa dobro kaj je komunizem in kaj je OF in si bomo zločince dobro zapomnili.

KOBARIŠKI KOT. - Nekateri terenci in ofarji obojega spola neslrpno pričakujejo rdečo armado in v svoji visoki politični izobrazbi pripovedujejo navadnim Kotarjem, da nas bodo čez štirinajst dni osvobodili ruski bratje. Dopisnik, ki vam pišem to poročilo, jim svetujem, da naj rajši skrbijo za svoje otroke in naj jih kaj pametnega naučijo, da ne bodo tako od peke do glave trapasti, kot so sami.

BILJE. - Na dan sv. Štefana je bil ustreljen na mirenski cesti tov. Car, Ivan Sulič iz Bilj. Bil je član biljenske VDV in ima na vesli več zločinov. Pred časom se je celo sam hvalil, da je ubil 6 izdajalcev, med njimi Marijo Skvarčevo iz Cola, ki je bila prijela v Orehovljah, kamor je večkrat zahajala. Ko so jo prijeli, so jo sramotili in zasmehovali, jo nato odpeljali onstran Vipave, kjer jo je krvnik Car z bočalom zaklal. Komunisti so Skvarčevo, ki je bila povsod znana kot poštena, delovna in narodno zavedna žena, obdolžili, da je belogardistična kurirka in da hodi vedno oborožena. Govorili so tudi, da so jo zato ubili, ker so našli pri njej orožje v obliki majhnega nožiča, ki ga je po pripovedovanju ljudi nesla v dar otrokom.

Car je sedmi od trinajstih krivolokov biljenske VDV, ki jih je doslej dosegla roka pravice. Pa tudi ostale čaka ista usoda. Saj so krivi vseh zločinov v Mirnu, Biljah, Renčah in okolici. Da so Miren požgali in ljudi izselili, sta kriva prosluli Beč in Car. Priče njihovih zločinov so neštešili še neporasli in plitvi grobovi onstran Vipave.

Še to. Namestnik Beča je sedaj Branko Štepančič, tov. Slovenko.

BOVEC. - Več kot 150 mož in fantov je dezertiralo iz slavne NOV in POJ ter čakajo v Bovcu, da pojdejo kam na delo. Po večini so sami domačini iz okoliških vasi, ki so se naveličali pasti uši in biti sužnji komunističnim komisarjem in ki so spoznali vso zlaganost tako opevane OF.

Možje in fantje! Puške v roke, puške! Tak je danes domovine ukaz, da moramo vsi sodelovati v borbi proti komunizmu in da ne sme nihče oklevati!

Fiegel - Fiegel - Fagula!

Tam v Solkanu je doma Fiegel - Fiegel - Fagula, Pravi mu Severinček, Dasi je le potepinček.

On ponosen je študent, - Ima pa en sam talent; Tudi tega zakopal je, Ko s svobodo se spečal je.

Fiegel - Fiegel - Fagula, Tvoj konjiček ihaha V štali vedno je doma, V gozd pa šla sta druga dval

Velik kapital imaš, Svobodi pa nič ne daš; Sam se sebi močno smiliš, Samo druge k žrtvam siliš

Fiegel - Fiegel - Fagula, Naj slavi te pesem ta, Da poznali tvoje ime Naši bodo vs. ljudje;

Da ko pride pravi čas, Slišal boš in videl nas; Res v svobodni deželi Takrat bomo ti zapeli:

Tam v Solkanu je doma Fiegel - Fiegel - Fagula...

BORJANA. - Naš terence Kračina Ludvik (Tinc), star falot in kot tak primeren za odbor OF, je hudo zbolel in postal kar naenkrat iz volka jagnje. Star brezbožnik je dal celo duhovnika poklicati k sebi in to si ljudje tolmačijo tako, da ga verjetno precej peče vest zaradi storjenih zločinov. Sumijo ga, da je najbrže kriv marsikaterega zločinskega umora.

RENCE. - Po razpustitvi komande mesta Dornberg in Gorica so v Renčah ustanovili začasno »narodno sodišče«, kateremu predseduje neki hrvaški komisar, ki po svoji krutosli prav nič ne zaostaja za padlimi VDV-jevci iz Bilj. Obsodbe na smrt se izvrše kar na podlagi ovadbe, ne da bi ovadenega kaj zasliševali. Za praznike je to »sodišče« umorilo tri domačine iz Bilj. To so: Stanko Kuštrn, Trebič Brigita in Tončka. Stanko je bil splošno znan pod imenom Pesnik. Bil je brez noge in je živel vedno v velikem pomanjkanju, kar je predvsem vplivalo na njegovo duševnost. Ljudem se je milo storilo, ko so slišali, da tudi temu revnemu in dobremu človeku ni bilo prizanešeno. Čudili pa so se, da so komunisti likvidirali sestro Trebičev, ki sta bili povsod znani kot vneli tolovajski simpatizerki. Tončka je bila celo dalj časa v hribih in ravno pred prazniki se je zopet pripravljala, da odide v eno od laških brigad.

KANAL. - Prejeli smo žalostno sporočilo, da so že pred dvema mesecema tolovaji usrelili v Gorenji Tribuši našega preljubega župnika g. Antona Piska. Vse doslej smo upeli, da je morda še med živimi in da se bo lepega dne vrnil. Ta zadnja novica pa nas je do srca pretresla. Prepričani smo, da bo tako kruta in zločinska smrt našega predobrega župnika marsikoga privedla na pravo pot spoznanja.

POLJUBIN. - Tolminski domobranci so pričeli z zaželjeno čistko poljubinskih terencev. Domačini se popolnoma strinjamo s tem in želimo, da bi še ostale nergače in banditske privržence čimprej veler odpihal. Tolminskim domobrancem pa želimo vso srečo v novem letu!

POTOKE. - Ko so rdeči tolovaji naščuvani od domačih terencev vdrl v Balušovo hišo in začeli z ropanjem, je mali možiček Mihec, živa podoba klavrne in razcapane OF, takole dejal: Prav vse mu poberite! Če ne boste mogli vsega, vam pripeljem jaz svojega muša!

Dobro, dobro, dragi Mihec! Doslej si se jokal samo, kadar si bil pijan, a prišel bo čas, ko se boš jokal tudi trezen!

KOBARID. Zadnjič smo poročali o Miklaviču, danes pa slede druge zanimivosti. Naši terenci so budni. Tito jih je lahko vesel. Bolj nego tistih, ki so doli nekje na Vipavskem tako slabo vršili obveščevalno (reci: špijonsko!) službo, da jih je moral »Partizanski dnevnik« hudo okregati. Naši aktivisti OF stavijo sedaj vse nade v 16. januar. A naši domobranci se dobro zavedajo, kako je bil poplačan za grmarski petnajsti september pobegli in nesrečni Strgar iz Sužida, ki so ga umorili. Zdaj pa prinašajo iz grmov tisti, ki spadajo pot »komando mesta Kobarid« in pod »komando mesta Tolmin« vznemirljive vesti. Bolezen, uši, garje, mraz, lakota, čistke, vse to zelo hudo ruši NOV. Zadnje čase se šušlja o nekaterih tolovajih-domačinih, da so šli »na blag svetih« kakor pravijo Kozaki.

V okolici Kobarida je tudi veliko razburjenje zaradi novih v-poklicov v NOV. Sliši se, da bo naborna komisija prišla v Čadrgali Krn, za njeno varnost bodo pa že domobranci poskrbeli.

Naše terence skrbi aretirani Miklavič, ker se boje, da ne bi preveč povedal. Nekaj je že moral izblebetati, ker je že videti posledice. Kaj pa bo šele prišlo!

Tiska tiskarna IV/2 v Gorici
Odgovorni urednik: Ivo Petrin